

Autor: Gregory Hood

Můžeme přece jenom znovu začít dějiny?

Daniel McCarthy napsal zajímavý esej do *The American Conservative*, zpochybňující tezi Francise Fukuyamy z *Konce dějin*. McCarthy se vymezuje proti závěru, že hegelíánský proces utváření dějin byl dovršen celosvětovým triumfem liberální demokracie. McCarthy namítá, že takzvaný „konec dějin“ je jednoduše produktem anglo-americké světové hegemonie a dokládá to vzestupem antiliberálních systémů typu fašismu, kdy byla tato hegemonie zpochybněna. Uzavírá:

Nebojujeme ani tak s islamizací, rovnostářstvím nebo dysgenikou, jako s tím nejhorším ze všech prokletí – Posledním člověkem

Liberální demokracie není přirozená. Jde o produkt moci a bezpečnosti, nikoli přirozené formy lidské pospolitosti. Jde spíše specifická než univerzální, více náhodná než teleologicky určená. Američané byli jejím rámcem utváření po většinu své historie; osvojili si návyky a uvažování liberalismu. Nepřekvapí tedy, že si osvojili i návyky a uvažování impéria – a teď musí pochopit proč.

Ve zkratce: „Liberalismus znamená impérium.“

Zatímco Fukuyamovo dílo pohání především ideje, opírá se McCarthyho teze zejména o geopolitiku. Velká část jeho práce spočívá na standardním geopolitickém předpokladu, že pevninské, imperialistické a militaristické mocnosti praktikují výrazně antiliberálnější formy organizace společnosti. Oproti tomu zpovzdálí rovnováhu vyrovnávající atlanticistické velmoci Velká Británie a Spojené státy nemusí čelit neustálé existenciální hrozbě invaze a tudíž byly v průběhu svého vývoje ochotnější a schopnější uplatnit svobodu slova a vyvinout liberální instituce – alespoň po většinu času.

McCarthyho teze – přesně jak by člověk očekával od *The American Conservative* – říká, že jedna z nejzávažnějších hrozeb liberalismu přichází od jeho nejmilitantnějších obránců: neokonzervativců. Jejich odhodlání šířit liberální revoluci silou ohrožuje celou bezpečnostní soustavu liberalismu zavedením katastrofické nestability. McCarthy píše:

Konzervativní realisté vědí, že Amerika ještě dlouhou dobu nebude ničím jiným než široce pojatou liberální a demokratickou entitou, a liberální demokracie si žádá pečlivě vyvážený systém mezinárodní bezpečnosti, zajišťované impériem či hegemonem. Tuto rovnováhu neohrožují jen dobytvačné zahraniční mocnosti – napoleonská Francie, nacistické Německo či Sovětský svaz – ale také naši vlastní revoluci oddaní a demokracii prosazující liberálové.

Ovšem co když *nechcete* ochránit liberální demokracii – a ani americký liberalismus a demokracie se vám kdovíjak nezamlouvají? McCarthy coby představitel antiliberálního antiimperialismu uvádí George Kennana a Pata Buchanana. I když „patří mezi naše největší kritiky, jsou také obecně nejvíce opomíjeni. Říkají to, co liberální země nechce slyšet.“

Většina čtenářů si z článku odnese silnější ocenění křehkosti mezinárodního řádu a potřebu prozíravosti v zahraničních otázkách. Člověk Nové pravice může přijmout McCarthyho premisy, ale dospět k odlišným závěrům. Konec konců, nebojujeme ani tak s islamizací, rovnostářstvím nebo dysgenikou, jako s tím nejhorším ze všech prokletí – Posledním člověkem.

Pokud má tedy McCarthy pravdu, měli bychom doufat, že i toto pomine a západní člověk znovu bude moci vykročit vzhůru po své cestě nesvázaný liberalismem (klasickým či jiným)? Vytratí se liberalismus s koncem amerického impéria? Nezbyvá než doufat.

Vytrvalost Posledního člověka

Má ale McCarthy pravdu? Než si troufneme odpovědět, musíme nejprve vyjasnit, že Fukuyamova teze bývá často dezinterpretována mnohými komentátory, kteří ji pokládali za „vyvrácenou“ útoky z 11. září, přetrvávající existencí autoritářství nebo islamistickým fundamentalismem. Slýcháváme také nářky levice, která jejich optikou chápaný americký triumfalismus vyvrací poukazem na chudobu či nerovnost.

Fukuyama neobhajoval americkou hegemonii nebo nějaký druh demokratické utopie. Jednoduše prohlásil, že liberální demokracie představuje univerzální ideál, na nějž se většina vlád světa chtě nechtě odvolává, a který poskytuje lidem rétorický rámec k vyjádření jejich touhy po důstojnosti coby lidských bytostí. Ať už přetrvává na planetě jakýkoliv počet autoritářských výsep, **zůstává teze v roce 2014** v zásadě pravdivá, jelikož dokonce i státy jako Bělorusko, Írán nebo Čína používají k ospravedlnění svých režimů demokratické úskoky.

I když je islámský fundamentalismus a touha po chalífátu teoretickým rivalem, ve skutečnosti se propadly tyto sentimenty na okraj názorového islámského spektra, a i ti nejtvrďší „fundamentalisté“ se mobilizují v politických stranách, které se účastní (v zásadě) demokratických voleb, à la Muslimské bratrstvo. Nový „chalífát“ ISIS nachází svého nejodhodlanějšího soupeře v Islámské republice Írán. Skutečnost, že prohlášení „Jsem člověk“ nebo „Jsme lidské bytosti“ bývají pokládána za přesvědčivé vymezení politické pozice, dokazují sílu Fukuyamova argumentu.

I když se Fukuyama řadí mezi stoupence demokracie, nechybí mu integrita prohlásit, že existuje možnost výzvy stávajícího řádu. Jistě stojí za povšimnutí, že podle něj může vzejít nejpřesvědčivější výzva celosvětovému liberálně demokratickému pořádku z nietzscheánské pravice. Poslední člověk – lidé bez hrudníků, nade vše si cení bezpečí, pohodlí a spotřeby – je opovržením hodné stvoření, a některým nemusí být „důstojnost“ zajišťovaná skrze demokratický proces dostačovat. Fukuyama **píše**, že usilování po *megalothymii* představuje pro liberální demokracie velké ohrožení a vyžaduje bezpečné způsoby, jak tuto energii ventilovat. K tomu dodává, že „ve většině posthistorické Evropy nahradilo vojenské soupeření coby přední jeviště nacionalistického boje o první místo ... **Mistrovství světa ve fotbale.**“

Co víc, Fukuyama uznává, že „liberální demokracie... nejsou soběstačné; vnitřní život společenství, na němž v konečném důsledku závisejí, musí vycházet ze zdroje odlišného od liberalismu samotného.“ Občané potřebují cítit iracionální hrdost na vlastní instituce, aby byly splněny v zásadě racionalistické cíle, jimž tyto instituce slouží. Bez této hrdosti je nelze udržet a Fukuyama se v mezidobí od vydání své nejznámější knihy věnoval tendenci demokracií, včetně USA, k úpadku do „politického rozkladu.“

Letos Fukuyama napsal:

Nikdo z nás, žijících ve stabilní demokracii, by si neměl být jistý jejím přežitím. Ale navzdory všem krátkodobým výkyvům světové politiky zůstává síla demokratického ideálu nezměrná. Opakovaně jsme svědky propukání neočekávaných masových protestů od Tunisu přes Kyjev po Istanbul, při nichž obyčejní lidé požadují, aby vlády uznaly jejich rovnou lidskou důstojnost. Také vidíme miliony chudých lidí, jak se každoročně snaží přestěhovat z míst jako Guatemala City nebo Karáčí do Los Angeles či Londýna.

I když si klademe otázku, jak rychle se tam všichni dostaneme, neměli bychom pochybovat, jaká společnost se rozkládá na konci dějin.

Neříká se to snadno, ale z perspektivy roku 2014 má Fukuyama pravdu. Nekonečným pokušením každého komentátora je zaměnit to, co by si přál, s tím co se skutečně odehrává. Doufám, že se Fukuyama plete, ale bojím se, že má pravdu.

McCarthy namítá, že vše popsané je více než projevem nějakého velkolepého historického vzorce dílem náhody. Jakmile se společnost octne v ohrožení, premisy liberální demokracie jsou zavrženy a společnosti se (zřejmě) navrátí k tradičnějšímu uspořádání, kde je volba omezena v zájmu zajištění existence státu.

Od roku 1989 se však počet „mužů bez hrudí“ nepochybně navýšil. I když Fukuyama s lehkostí poznamenává, že přirozenost sama uvalí limity na rovnostářství, žijeme ve společnosti, kde se „zostuzování tloušťky“ a těhotní muži stali součástí každodenní konverzace. I když tendence k *megalothymii* stále pohání naši kulturu (jeden zvláště odpudivý

příklad za všechny: Kanye West), liberální demokracie prokázala pozoruhodnou zdatnost v asimilaci každé snahy o společenskou rebelii nebo sebevyjádření a jejich sublimaci v pouhou další formu konzumerismu. Tady se spíše než o funkci kolektivní bezpečnosti jedná o jednotlivce, dovádějící ideologické premisy liberální demokracie do jejích logických důsledků.

Co je důležitější, pokud by měl mít McCarthy pravdu, bezpečností hrozby by probudily v americkém prostředí iliberální tendence. Přesto však v reakci na 11. září, atentáty v Anglii či Španělsku a demografickou transformaci zaznívají na Západě hlasy, volající po ještě silnějším důrazu při prosazování tolerance a multikulturalismu. I když narostla intenzita i sofistikovanost sledování, nesměřuje žádné z těchto opatření k ochraně tradiční západní identity nebo obnově autority. Namísto toho dopadá kladivo na reakcionářské elementy autochtonní populace, jež trvají na zachování národních identit. Jak poznamenal Mark Steyn: „Stejně jako epidemie AIDS v nemalé míře vedla k celospolečenské akceptaci homosexuálů, 11. září výrazně napomáhá prosazování těch nejextrémnějších aspektů multikulturní propagandy.“ Pro většinu obyvatel Západu buď nestojí doslovné nahrazení celého organismu národní populace odpadem Třetího světa za zmínku, nebo je dokonce důvodem k oslavě.

To však neznamená, že bychom žili v klasicky liberálním ráji – právě naopak: stát kontroluje naše životy pevněji, než kdykoliv předtím a dokonce i zběžné prolístování denního tisku vyvolá tesknění po návratu Jiřího III. nebo dokonce Nerona. V oblasti jeho typických preferencí – konzumu, obscénnosti, zábavy a sexu – však lze považovat Západana za „svobodného“. Pozornost věnovaná homosexuálním a jiným hnutím za sexuální „osvobození“ naznačuje, že záleží v podstatě už jen na sexuální svobodě. Liberální demokracie zvítězila, jelikož udržuje limitovanou vládu v oblastech zájmu moderního voliče – svoboda intoxikace, páření a konzumace až za hranice zapomnění, zbaveného smyslu.

I když McCarthy zmiňuje „rudou hrozbu“ coby příklad opuštění liberálních hodnot – i v ultraliberální Americe – při konfrontaci s ohrožením ze zahraničí, zachovává mlčení ohledně nekončící „hnědé hrozby“, zuřící napříč Západem, kdy jsou fyzické útoky, diskriminace na pracovištích a dokonce i **nepokrytá vládní perzekuce** ospravedlňovány ve jménu boje s rasismem.

V této atmosféře nekončící hysterie jasně vyplouvá na světlo jeden Fukuyamův omyl – iliberální hodnotou, na níž spočívá demokracie, není „komunita“, ale spíše neutuchající válka proti fašismu, tradicionalismu a rasismu, vyjádřená v mnoha západních zákonech a organizované protibělošské hysterii ve Třetím světě. *Liberalismus se opírá o trvalé vybičování nenávisti vůči potenciálním antiliberálům.* Práva církve nebo rodiny se rychle vytrácí, jakmile je vládní útisk prováděn v posvátném jméně „antifašismu“. A přestože někteří toto strpí spíše jen ze strachu, smutnou skutečností zůstává, že více lidí na Západě upřímně věří v antirasismus než v Boha – ostatně ti, co v Něj věří, také nejspíš pokládají **Boha a antirasismus za jedno a totéž.** Skutečně jsme dospěli k něčemu horšímu než Poslední člověk – vidíme Hrdého Paroháče, ochotného bojovat – ale jedině na obranu vlastního ponížení.

Existuje asijská výjimka? Asie bude ekonomickým motorem nadcházejícího století a Asiaté

nepropadli otravě hromadnou imigrací nebo národní sebenenávistí – zatím. Přesto však lze jen stěží považovat japonskou či jihokorejskou popkulturu za více povznášející než její západní obdobu. Stejně tak se v rámci asijských tygrů a dokonce ani Číny nerýsuje skutečná ideologická alternativa liberální demokracie. Přestože se v jejich nitru zatím neodehrává rasové nahrazování, i asijské národy se pomalu mění na ekonomicko-správní jednotky globalistického impéria – stejně jako západní země.

Návrat dějin

Lze s Posledním člověkem skoncovat?

Radikální tradicionalisté věří v cyklickou povahu dějin, stejně jako v nezbytnost věku rozkladu a pádu před nevyhnutelnou očistou ohněm a znovuzrozením. Civilizace se stávají dekadentními a podléhají silnějším a kulturně zdravějším národům z periferií, jako tomu bylo v případě germánských barbarů, plenících Řím. McCarthyho teze tak v konečném důsledku závisí na existenci vnějších bloků, jež nakonec nahradí americké impérium.

Naneštěstí tato teorie počítá se stále probíhajícím soupeřením civilizací, států či národů. Vládcům Evropy však nesejde na nahrazení původního obyvatelstva nebo vyhlazení tradičních kultur. V parafrázi Sama Francise bychom mohli říct, že většina historických elit měla zájem na přežití společnosti a proto se klonila ke konzervatismu, ale nová manažerská elita fakticky a fundamentálně závisí na dekonstrukci společnosti. Bez všeobecné revoluce neohrožuje konec americké vojenské hegemonie a dokonce ani pád západní civilizace pozice finančních zájmů, stále těsněji fungujících jako jediná globální jednotka.

Většina bezpečnostních hrozeb minulosti se nejspíše nevrátí, ani kdyby celá Amerika zmizela. Kdo si po zavedení jednotného trhu dovede představit další kolo válek mezi Francií a Německem? Zároveň právě ti z vůdců, kteří nejhlasitěji jásají nad americkým impériem a jeho schopností vést válku – jako senátoři McCain nebo Graham – projevují největší lhostejnost k narušení suverenity, po nichž by Bismarck nebo i Metternich vydávali rozkazy k mobilizaci vojska. Zájmy „impéria“ – podobně definované jako bezpečnostní uspořádání, o něž se opírá globální ekonomika – nejsou totožné se zájmy Ameriky, a to dokonce ani pro americké vládní představitele.

Hodnota impéria, jak poznamenává McCarthy, spočívá v zajištění a usnadňování mechanismů globálního trhu. Skutečně je právě americká hegemonie nezbytná k zachování systému? I když relativní ústup Západu v porovnání s Asií změní složení mezinárodní finanční elity, nic nenasvědčuje tomu, že by se mezinárodní finanční systém s touto transformací nedokázal v poklidu vypořádat. Co víc: nic také nenaznačuje, že by západní národy měly klást nahrazování smysluplný odpor – pokud nebude přerušen přísun konzumace a sexu. Amerika může zmizet, ale impérium udržující při životě liberalismus už dnes dosahuje mezinárodního měřítka a jeho míza prýští z bankovních domů a mediálních skupin, nikoliv vojenských letišť a kasáren.

Na konci konce dějin nevidím nic nevyhnutelného. Vlastně si myslím, že se může vléct v

podstatě donekonečna. Jak postuluje Fukuyama, dokonce i v případě nepředstavitelné katastrofy nebo bájného „kolapsu“ by lidé spěchali co možná nejdokonaleji obnovit původní stav. Zůstali jsme ponecháni napospas elitě poháněné monetizací nejzákladnějších lidských instinktů a žádostí – a ty nikam v dohledné době nezmizí.

„Nekonečná jízda“ - pokud ji nezastavíme

Máme nějakou naději? I podle Fukuyamy je to pravice – ti, kdo si opravdu přejí zničení globálního liberalismu – z níž může vzejít jediná autentická výzva. Ta nemůže být primárně ekonomická, ale duchovní: tedy vedená z pozice, že život nabízený liberální demokracií nestačí.

Případný pád amerického impéria by nabídl ‚jen‘ příležitost. Mohl by vytvořit vakuum, v němž by se vyznáním, mocenským centřům a systémům soupeřícím s klasickým liberalismem otevřel prostor k předestření vlastních alternativ. Ale i pokud by se Amerika se svými médii, vzdělávacím systémem a policií do rána zhroutila, není důvod se domnívat, že slepé masy by se pokusily o cokoliv jiného, než o to ji co nejdokonaleji vymodelovat znova. Neexistuje ani žádná záruka, že by byla přerušena imperiální represe pravice – jednoduše by jen došlo k úpravě parametrů anarcho-tyranie.

Přesto doufám, že budoucnost dá za pravdu Danu McCarthymu. Jeho pesimismus je pro lidi proti času vlastně optimismem. Poučení zní: nečekejme na kolaps. Žijme naše životy dle principů, na nichž chceme vybudovat svět. S každým činem musíme tvořit alternativu ve skutečném světě. A to také znamená vést z jádra demokratického světa všemi dostupnými prostředky válku proti Poslednímu člověku a všemu, co symbolizuje – s pohledem upřeným na vzdálenou vidinu vítězství, které může znovu začít svět.

Úvaha Gregory Hooda *The Last War Against the Last Man* vyšla na stránkách Radix Journal.